

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Hanna Brunnegård, (handa4), Biomedicinsk analytiker

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-09-10

Giltig till: 2027-09-10

Organisation, ansvar och roller inom verksamhet med radioaktiva läkemedel

Nuklearmedicin

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förutsättningar.....	3
Genomförande	3
Organisatoriskt ansvar	3
Uppföljning.....	7
Utbildning.....	7
Dokumentinformation	8
Referensförteckning	8
Bilagor	8

Sammanfattning

Dokumentet beskriver ledningssystemet för verksamhet med radioaktiva läkemedel på Södra Älvsborgs sjukhus (SÄS) vad gäller organisation, ansvar och kvalitetssäkringssystem.

Förändringar från senaste version

Ändrat namn på medicinskt ansvarig läkare och enhetschef.

Förutsättningar

Ansvarsfördelningen ska ha sin utgångspunkt i Läkemedelsverkets föreskrifter om beredning av radioaktiva läkemedel (LVFS 2014:4) samt Strålskyddslagen (SFS 2018:396), Strålskyddsförordningen (SFS 2018:506) samt Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) föreskrifter och Socialstyrelsens föreskrifter.

Genomförande

Ansvar gällande verksamhet med strålning följer linjeorganisationen på Södra Älvsborgs Sjukhus.

Organisatoriskt ansvar

Verksamhetschef ansvarar för att

- Verksamhetsspecifika rutiner tas fram i samråd med ansvarig sjukhusfysiker i lämplig omfattning som komplement till sjukhusgemensamma rutinerna
- Det finns medicinsk och radiologisk ledningsfunktion
- Arbetsmiljön är säker
- Riskanalys görs vid införande av nya metoder och ombyggnationer
- Köp av utrustning sker i samråd med sjukhusfysiker
- Strålsäkerhetsarbete bedrivs i tillräcklig omfattning samt att tillräckligt med tid och resurser avsätts till strålsäkerhetsarbete
- Strålsäkerhetsarbete bedrivs i tillräcklig omfattning samt att tillräckligt med tid och resurser avsätts till strålsäkerhetsarbete

Enhetschef ansvarar för att

- Samtliga gällande styrande dokument tillämpas och är kända och följs av alla medarbetare
- Nya eller ändrade styrande dokument implementeras och kommuniceras
- Inventera utbildningsbehov och se till att alla medarbetare genomför beslutade utbildningar
- Nyanställda introduceras i arbetet
- Behörighetsbevis för berörd personal uppdateras och upprätthålls
- Strålskyddsutrustning köps in och kontrolleras
- Persondosmätningar genomförs enligt föreskrifter och rutiner
- Läkareundersökningar och hälsokontroller genomförs enligt föreskrifter och rutiner
- Strålsäkerhetsombud finns utsedda för verksamheten

Medicinskt ansvarig läkare/Radiologisk ledningsfunktionens ansvarar

- Biträda verksamhetschefen i frågor som kräver läkarkompetens
- Ansvara för att det vid kliniken finns rutiner och riktlinjer avseende såväl den medicinska säkerheten som prioritering i samband med diagnostik, vård eller behandling av patientgrupper så att en säker hälso- och sjukvård av god kvalitet kan erbjudas
- Under vardagar ansvara för att läkarkompetens inom Nuklearmedicin alltid finns tillgänglig per telefon för akut verksamhet och support till enhetens personal
- Ansvara för att händelser som kan vara aktuella för anmälan anmäls via Med Control Pro och bistå med utredning av inträffade avvikelser och händelser där en läkarmedverkan krävs
- Hålla sig à jour med samt värdera den medicinska/radiologiska utvecklingen inom Nuklearmedicin samt verka för att denna inom givna ramar implementeras på kliniken
- Utarbetade riktlinjer/rutiner och eventuella beslut i anslutning till fullgörande av ovanstående ledningsuppgifter ska förankras hos verksamhetschefen
- Dokument som beskriver berättigandebedömning på kliniken finns upprättade och efterlevs
- I samråd med sjukhusfysiker och personalens chefer tillse att personalen har rätt kompetens för att utföra undersökningar på ett strålsäkert sätt och för att kunna bedöma berättigande av undersökningar

- Utbilda remitterer i berättigande av undersökningar med strålning
- Tillsammans med sjukhusfysiker tillse att lämplig utrustning och programvara används i verksamheten samt att undersökningsmetoder är optimerade
- Informera verksamhetschef och sjukhusfysiker om omständigheter som kan påverka strålsäkerheten

Sjukhusfysikerns ansvar

Sjukhusfysikerns arbetsuppgifter regleras i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter, SSMFS 2018:1 och SSMFS 2018:5. Sjukhusfysiker är strålningsfysikalisk ledningsfunktion och strålskyddsexpertfunktion på nuklearmedicin och ansvarar för:

- Att biträda verksamhetschefen i frågor som kräver fysikerkompetens
- Optimeringsarbetet i samarbete med radiologisk ledningsfunktion och sektionsledare och medverkar och ger råd i frågor som rör medicinska exponeringar
- Utformning av utbildningar som är av betydelse för att utföra arbetsuppgifter som innefattar medicinsk exponering
- Mätning av joniserande strålning, inklusive instrumentering och kontroll av utrustning
- Utformning av anläggningar, lokaler och arbetsställen med avseende på strålskärning
- Att ta fram patientinformation gällande strålning
- Dosövervakning av arbetstagarna samt övervakning av strålningsmiljön för arbetstagare och allmänhet
- Övervakning och utvärdering av utsläpp av radioaktiva ämnen
- Beräkning av stråldoser till allmänheten
- Rutiner för omhändertagande av radioaktivt avfall
- Rutiner för hantering av radiofarmaka
- Åtgärder inklusive utredningar vid händelser och förhållanden av betydelse för strålsäkerheten
- Fysikaliska beräkningar samt dosplanering vid behandlingar

Sakkunnig apotekares ansvar

Ska tillse att god tillverkningsledning upprätthålls, att verksamheten bedrivs på behörigt sätt och att Läkemedelsverkets föreskrifter om beredning av radioaktiva läkemedel LVFS 2014:4 följs i samband med beredningen.

Ska tillsammans med övriga nyckelpersoner:

- Utforma kvalitetssystem
- Utforma och granska rutiner för hygien och GMP
- Granska rutiner gällande beredning av radioaktiva läkemedel
- Validera lokaler, personal och utrustning
- Utbilda personal i GMP
- Tillse att egeninspektion av verksamheten genomförs årligen

Sektionsledare ansvar för att

- Utarbeta och skriftligt dokumentera metod- och arbetsbeskrivningar och rutiner i samarbete med sjukhusfysiker, sakkunnig apotekare och medicinskt ansvarig
- Nya och ändrade riktlinjer och rutiner kommuniceras och genomförs
- Beställa radiofarmaka/farmaka i egenskap av läkemedelsansvarig
- Leda introduktion av nyanställda och återkommande personal
- Arbetsleda arbete i radiofarmacilab
- Schema- och personalplanering
- Optimeringsarbete i samråd med sjukhusfysiker och medicinskt ansvarig (arbetssätt, metoder, rutiner etc)
- Se till att validering av aseptisk arbetsteknik genomförs årligen
- Årlig validering av radiofarmacilab via Labkontroll genomförs
- Årlig kontroll och kalibrering av termometrar i lab samt på kliniken genomförs av Medicinsk Teknik

Medarbetare ansvarar för att

- Följa gällande styrande dokument, metod- och arbetsbeskrivningar.
- Medarbetare som bereder radiofarmaka ansvarar för att inför varje beredningstillfälle kontrollera tryck och temperatur
- Närvara vid årlig GMP-utbildning
- Arbeta enligt GMP praxis

- Vara strålskyddsombud
- Vara brandombud
- Vara miljö- och kemikalieombud
- Ombesörja att akutvagnen sköts enligt SÄS riktlinjer
- Närvara vid årlig utbildning i strålningsrelaterade aktuella ämnen
- Meddela om omständigheter som påverkar strålsäkerhetsarbetet
- Rapportera avvikelser i MedControl Pro
- Föreslå förbättringar i instruktioner och arbetssätt
- Använda de strålskydd som rutinerna tillskriver

Frånvaro av ovanstående hanteras av respektive linjeförman som utser ersättare. Vid sakkunnig apotekares frånvaro kontaktas Sjukhusapoteket VGR/SU.

Uppföljning

Årlig egeninspektion.

Årlig validering av aseptisk arbetsteknik och lokaler.

Strålsäkerhetsbokslut

Regionens revisionsprogram

Utbildning

Årlig utbildning i GMP.

Årlig utbildning i strålskydd.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Hanna Brunnegård, sektionsledare, Nuklearmedicin SÄS

Marie-Louise Sarudis, sjukhusfysiker, Bild- och medicinsk service, SÄS

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Anna Dudas, överläkare, Klinisk fysiologi, SU

Karin Olsson, sakkunnig apotekare, Klinisk farmakologi, SU

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service SÄS

Nyckelord

Organisation, radioaktiva läkemedel, radiofarmaka, radiofarmacilab, joniserande strålning, strålsäkerhet

Referensförteckning

[GMP](#)

[LVFS 2014:4](#)

[SSMFS 2018:1](#)

[SSMFS 2018:5](#)

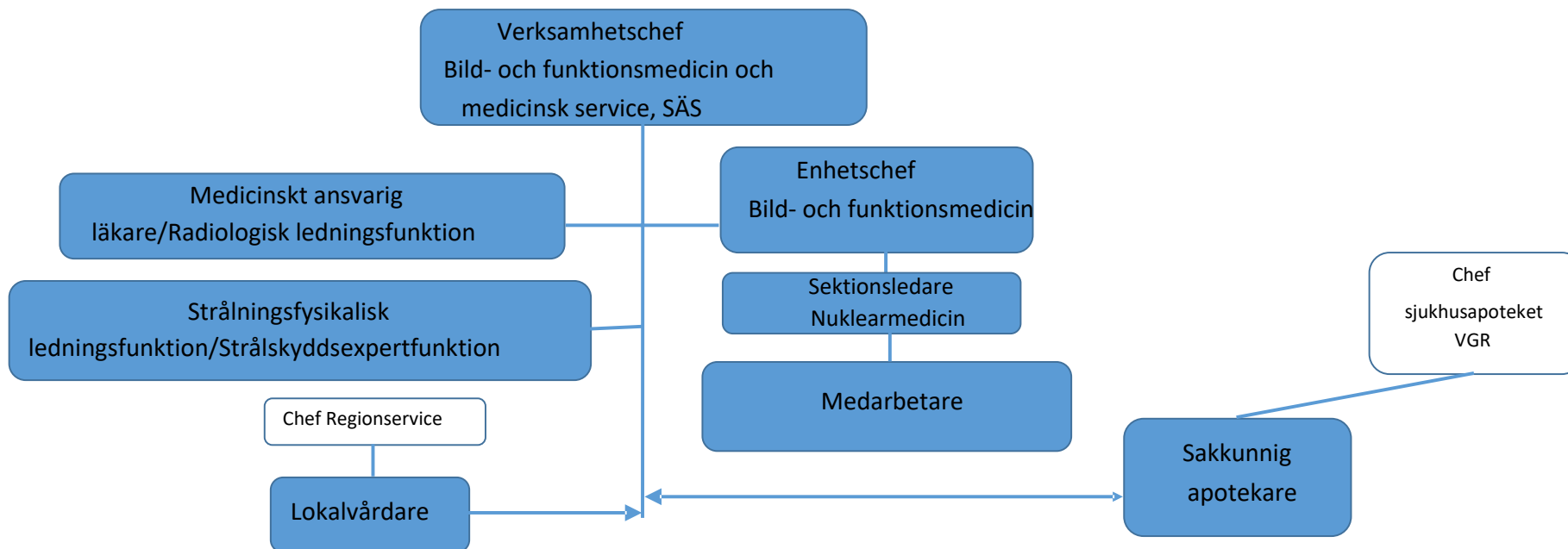
Bilagor

1. Organisationsschema
2. Nyckelpersoner

Bilaga 1

Bilaga 1 : Organisation, ansvar och roller inom verksamhet med radioaktiva läkemedel Bild - och Funktionsmedicin, Södra Älvsborgs Sjukhus

Bilaga 2

Organisations- och ledningssystem Nuklearmedicin, Nyckelpersoner

---

Verksamhetschef, Markus Håkansson

Enhetschef, Shiyaw Dilshad Mahmoud

Medicinskt ansvarig läkare, Anna Dudás

Strålningsfysikalisk ledningsfunktion/Strålskyddsexpertfunktion,
Marie-Louice Sarudis

Sakkunnig apotekare, Ellen Isaksson

Sektionsledare, Hanna Brunnegård

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Hanna Brunnegård, (handa4), Biomedicinsk analytiker

Granskad av: Karin Olsson, (karol52), Apotekare, Anna Dudás, (anndu10), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-910907285-3

Version: 4.0

Giltig från: 2025-09-10

Giltig till: 2027-09-10